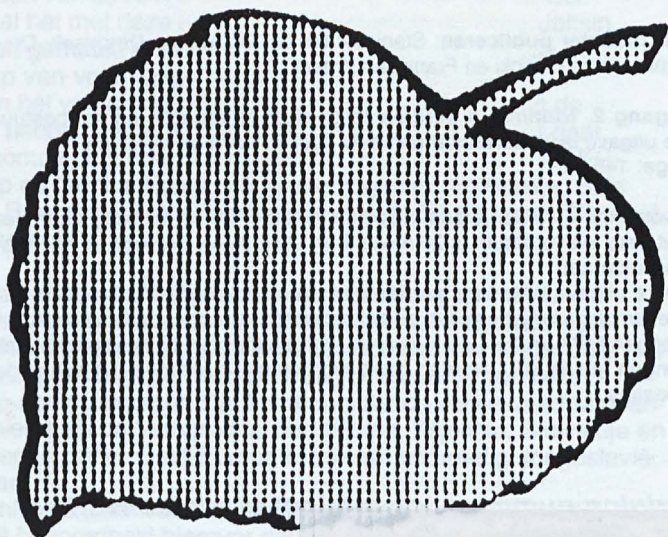

VERENIGING VRIENDEN VAN SLOVENIË

Združenje Prijateljev Slovenije

Lipa

Indien onbestelbaar retour aan
De Gaarde 278
2542 CP Den Haag

ISSN 0928-8376

Inhoud

Inhoud en colophon	2
Wijziging nummers internationaal telefoonverkeer	2
Van de voorzitter	3
Adressen bestuur	4
Over de door Ferdinand I geplande handelsweg van Ancona en Pesaro in Italië naar Nederland via Ljubljana	5
Vereniging Vrienden van Slovenie: wat u moet weten!	8
Dvanajsta Poletna sola slovenskega jezika v Ljubljani	9
Slovenen in Nederland.....rubriek.....	10
Ajax-hajduk Split in Ljubljana	12

In dit nummer publiceren: Stanislav Blazic, Dr. Marjan Drnovsek, Dr. Ferdo Gestrin, Marije Goricki en Frank van Krevel.

Jaargang 2, Nummer 4 werd verzorgd door de redactie en het bestuur.

Deze uitgave is verzendklaar gemaakt door P. Iskra en M. Selan.

Oplage: 145 ex.

Het volgende nummer is een dubbeldik nummer en zal verschijnen in december. De uiterste inleverdatum is 20 november. Gelieve uw bijdrage te verzenden aan het secretariaat.

Uit deze uitgave mag niets worden overgenomen, tenzij met bronvermelding.

Een exemplaar is te bestellen bij het secretariaat voor 5 gulden per stuk. Leden ontvangen LIPA gratis. Leden kunnen zich aanmelden bij het secretariaat.

Meningen, die in LIPA worden geuit, worden niet noodzakelijkerwijs gedeeld door het bestuur.

Wijziging nummers internationaal telefoonverkeer van en naar Slovenië

Het internationaal toegangsnummer van Slovenië is inmiddels gewijzigd in 386 (voorheen 38). Indien u vanuit Slovenië naar het buitenland belt, draait u eerst 00 in plaats van het vroegere nummer 99.

De telefoonnummers met netnummer 061 (Ljubljana e.o.) en die beginnen met het cijfer 1 zijn gewijzigd in een 7-cijferig nummer. Voor informatie kunt u gratis bellen met de buitendienst van de PTT: 06-0418.

Van de voorzitter

Onlangs vond in Utrecht een bijeenkomst plaats van het Wetenschappelijk Bureau van het CDA. Minister Kooijmans van buitenlandse zaken sprak daar onder andere over het door sommige Middeneuropese landen geambieerde lidmaatschap van de NAVO. Volgens de minister dienen die landen eerst lid te zijn van de Europese Gemeenschap, alvorens lid te kunnen worden van het Atlantische bondgenootschap.

Opmerkelijk is, dat de Adviesraad Vrede en Veiligheid, adviesorgaan van de Nederlandse Regering, in haar onlangs verschenen rapport "Is er toekomst voor de NAVO?" aangeeft dat Middeneuropese landen ook lid kunnen worden van de NAVO zonder per se lid te zijn van de EG. Overigens zal het met deze aanpak wel meevallen, nu Boris Jeltsin kenbaar heeft gemaakt problemen te hebben met een NAVO-lidmaatschap van voormalige Warschau-paktlanden. Afgezien van het verschil in beleidsvisie tussen Kooijmans en de Adviesraad, hebben beide aangegeven om welke landen het gaat. Kooijmans somde de landen op, die in aanmerking komen voor EG-lidmaatschap op termijn: Polen, Hongarije, Tsjechie, Slowakije, zelfs Bulgarije en Roemenië. Maar degene, die hoopte op de naam Slovenië, wachtte tevergeefs.

De Adviesraad Vrede en Veiligheid is met betrekking tot NAVO-kandidaten nog terughoudender en spreekt in eerste instantie van Polen, Tsjechie, Hongarije en Slowakije. En ook hier wordt Slovenië niet genoemd; overigens afgezien van de vraag of Slovenië een NAVO-lidmaatschap opdoortuun acht. Dat komt doordat de Adviesraad Midden-Europa definieert als de Visegrad-landen (Polen, Tsjechie, Slowakije en Hongarije), terwijl onder Oost-Europa mede het voormalig Joegoslavië wordt verstaan...!

Op deze manier kunnen we onze Europese samenleving natuurlijk nooit begrijpen. Uit bezorgdheid hierover riep de Sloveense premier Marjan Drnovsek, in zijn toespraak tot de Assemblee van de Verenigde Naties september 1993 op tot een benadering van de landen in Oost-Europa, die recht doet aan de culturele en historische diversiteit in deze regio. De qualificatie "Oost-Europa" is naar zijn mening een te simpele benadering, die te weinig ruimte laat voor de bijzondere omstandigheden, waarin elk individueel land verkeert.

In de vorige LIPA schreef ik dat Slovenië ook al niet in de recent door de Europese Raad gedane opsomming van de Middeneuropese kandidaten voor het EG-lidmaatschap voorkomt. Teleurstellend, omdat

die opsomming voor het eerst plaats had; eerder sprak men vaag van "Midden- en Oosteuropese landen".

De leus "Mijdt Slovenië!" wordt nog steeds gehoord. Daar kunnen wij als vereniging uiteraard geen vrede mee hebben. Dat betekent niet dat wij als Vrienden van Slovenië een semi-diplomatieke rol moeten gaan spelen tussen de Sloveense en Nederlandse overheid; dat is een klus voor Slovenië zelf. Maar het betekent wel dat we met de bescheiden middelen die ons ter beschikking staan, ons voortdurend dienen af te vragen waarom Slovenië wordt doodgezwegen en dat we betreffende instanties, ook als het de overheid betreft, op een zakelijke manier om opheldering verzoeken. Het gaat erom dat aandacht wordt gevraagd voor een reële benadering van Slovenië; die mag ook best kritisch zijn.

Frank van Krevel, voorzitter

Vereniging Vrienden van Slovenië: wat u moet weten!

De Vereniging Vrienden van Slovenië is opgericht op 7 juli 1991. De Vereniging Vrienden van Slovenië is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, welke zich ten doel stelt om met name op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië resp. Nederlanders en Slovenen te bevorderen en zo mogelijk te initiëren en onderhouden. De vereniging beschouwt zichzelf als de geëigende plaats voor ontmoetingen tussen Nederlanders en Slovenen. De vereniging wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats zijn voor de Slovenen in Nederland.

(uit artikel 2 van de Statuten)

Bestuur

Voorzitter

Frank van Krevel

Bezuidenhoutseweg 127

2594 AE Den Haag

Penningmeester

Stanislav Blazic

B.Bekkerslaan 52

5628 RC Eindhoven

Vice-Voorzitter

Pavel Iskra

Fagotstraat 47

2287 BC Rijswijk

070-3942435

Algemeen Bestuurslid

Vesna Marolt

Van Helt Stocadestraat 22-I

1073 JD Amsterdam

020-6754640

Secretaris

Marjan Selan

De Gaarde 278

2542 CP Den Haag

070-6677010 (020-120-120)

Over de door Ferdinand I geplande handelsweg van Ancona en Pesaro in Italië naar Nederland via Ljubljana

Met betrekking tot de problemen, die in de omvangrijke monografie "Liaisons et concurrences des voies maritimes et des voies terrestres dans le commerce international depuis la fin du Moyen Age jusqu'au XIXe siècle" worden behandeld, wil ik enige woorden wijden aan het in de titel genoemde concept, dat weliswaar qua belang niet is te vergelijken met de algemene vragen die in bovengenoemde monografie worden behandeld, maar dat wel kenmerkend is, enerzijds vanwege de verstrekking voor de voorziene weg- en zeeverbindingen, anderzijds omdat dit concept verbonden is met het economische verkeer van het Sloveense gebied in de Noordadriatische regio in de eerste helft van de 16e eeuw (1).

Het concept draait om de realisering van de plannen van de Oostenrijkse groothertog Ferdinand I om de handel tussen Italië en de Habsburgse Nederlanden tenminste gedeeltelijk via de eigen havens Trieste/Trst en Rijeka/Reka en vervolgens Ljubljana en Villach/Beljak naar Antwerpen te laten lopen. In verband met deze inspanning de handelswegen te verleggen, kondigt Ferdinand I in 1527 een decreet af, waarin Italiaanse handelslieden uit Ancona en Pesaro gunstige tol en belastingvoorwaarden wordt geboden indien zij gebruik maken van de nieuw geplande handelsroute (2).

De redenen om tot deze nieuwe handelsroute te komen, waren ongetwijfeld zeer verschillend van aard. Het schijnt echter dat de voornaamste redenen te zoeken zijn in de positie van het economische verkeer en de betekenis van de Habsburgse en vooral Sloveense landen in het handelsverkeer met Italië, voorts de fiscale politiek van de Habsburgers en tenslotte hun strijd tegen de monopoliepositie van Venetië/Benetke in het Adriatische Zeegebied. Op al deze drie terreinen zien we juist in die tijd versterkte inspanningen, die alle onderling sterk samenhangen.

Tot het begin van de 16e eeuw heeft het Habsburgse bezit in het noordoostelijke deel van de Golf van Trieste en in de Kvarner zich definitief voor langere tijd gevestigd. De oorlog van keizer Maximiliaan tegen de Venetianen (1508-1516) bevestigde deze status quo nog eens. Het optreden van diens opvolger keizer Karel V in het Adriatische Zeegebied, nog voor de deling van de Habsburgse landen met diens broer Ferdinand, had eveneens ten doel het Venetiaanse monopolie in de Adriatische Zee te doorbreken. Met de Vrede van Worms in 1523 en daarna de Vrede van Bologna in 1529 kenden de Venetianen de Habsburgse onderdanen weliswaar het recht toe op vrije zeevaart,

echter bleef de realisering van deze afspraak een dode letter. Juist in deze tijd - tussen de beide vredesverdragen - toen er nog enige hoop op succes heerste, presenteerde groothertog Ferdinand als toenmalige heerser over de Habsburgse stamlanden, zijn idee van de nieuwe handelsroute. De gedachte alliantie met Ancona en Pesaro valt te beoordelen als onderdeel van de strijd tegen het Venetiaanse monopolie in de Adriatische Zee en zeker ook als middel om de Habsburgse havens in de noordelijke Adria op te waarderen ten koste van de Venetiaanse steden in Istrië -vooral Koper- en Venetië zelf. Ancona, dat juist in de 16e eeuw grote welvaart beleefde en krachtig ontwikkelde handelsbetrekkingen met de Oostkust van de Adria onderhield, stond steeds lijnrecht tegenover Venetië (3). In Pesaro had zich toentertijd de Heer van Urbino, Francesco Maria della Rovere, gevestigd; ook hij was een tegenstander van Venetië (4). Een groot deel van de handel uit de Habsburgse landen, vooral uit het Sloveense territorium, richtte zich op Italië. Tussen de regio's waarheen de goederen werden getransporteerd vanuit het oostelijke resp. noordoostelijke achterland van de Golf van Trieste lagen ook Habsburgse kuststeden zoals Ancona en Pesaro. Alleen al de handel uit het Sloveense achterland naar de havens in de Golf van Trieste en Rijeka en vice versa, overschreed vanaf het eind van de 15e eeuw 200.000 goederentransporten per jaar. Veel van deze goederen ging niet alleen naar Venetië, maar ook naar Ancona en Pesaro. En zo kwamen er ook goederen uit deze steden naar het Sloveense achterland.

In de goederen- en belastingregisters van Ancona worden transporten uit Ljubljana en de Sloveense landen vermeld (6). In Pesaro meldden zich in dezelfde tijd kooplieden uit de Habsburgse landen, waaronder ook uit Ljubljana (7). Anderzijds traden de rijkste adellijke en patriciersfamilies, waaronder het Anconese geslacht Ferducci, in contact met de steden in de Golf van Trieste en Rijeka (8).

Juist in de rol en betekenis van de handel uit de Habsburgse landen met Italië moeten we de hoofddeden zien voor het breed opgevatte plan van aartshertog Ferdinand. De keuze van Ljubljana en Villach als tussenstations op de weg van Italië naar de Habsburgse Nederlanden was dan ook niet uitsluitend gebaseerd op verkeers-geografische inzichten. Beide plaatsen waren ook belangrijke uitgangspunten voor de handel met Italië. En met betrekking tot deze handel waren de Habsburgers vanaf het laatste kwart van de 15e eeuw en vooral sinds het begin van de 16e eeuw begonnen hun fiscale beleid tot gelding te brengen. Hierbij bleken de voordelen samen te vallen met de aspiraties van Trieste.

Als de Habsburgers tot deze tijd min of meer onverschillig staan ten opzichte van hun havens, steunden zij voortaan met beslistheid vooral Trieste en diens inspanningen, opdat de gehele handel tussen het achterland en de kustplaatsen resp. verder Italië inwaarts, naar de eigen markt getrokken zou worden. Met alle middelen van de middeleeuwse economische politiek richtte zich het verkeer uit de eigen landen op Trieste en andere van hun eigen havens.

Over deze route zou voortaan gehandeld worden, gegarandeerd door een tolsysteem en belastingstelsel en nieuwe tarieven die de schatkisten van de landheren alsmede de handel naar Trieste bevorderden. De rol van de Venetiaanse steden in Istrië, vooral van Koper dat tot dan de handel vanuit het Sloveense achterland naar Italië domineerde, verminderde en de leidende rol in deze handel verlegde zich langzaam naar Trieste.

Wat zou in deze strijd tegen de Venetiaans-Istrische steden en tegen Venetië zelf meer ten goede komen aan Trieste dan het feit, dat de handel uit het grootste mogelijke deel van Italië direct naar haar zou vloeien. Dit eens temeer daar met het optreden van Karel V tegen de Venetianen de mogelijkheid opkwam, dat hun zeemonopolie in de Adria een grote slag zou worden toegebracht.

Maar de dingen liepen anders en met de Vrede van Bologna viel elke hoop op de doorbreking van het Venetiaanse monopolie ze in het water. Hier moet o.a. de hoofdfreden gezocht worden, dat het concept van de handelsweg naar de Nederlanden niet begonnen is gerealiseerd te worden. Het is echter ook mogelijk dat de vergrootte toestroom van Italiaanse handelslieden en ondernemers naar de Sloveense landen, waar zij niet alleen maar handel dreven maar er zich ook vestigden, hieraan bijdroeg.

Alles wat ik veronderstelde in het voorgaande is slechts een bewijs extra, hoe de verkeerswegen in deze tijd, zoals in de hele middeleeuwen, in veel grotere mate bepaald werden onder invloed van politieke krachten dan door economische handelsstromen.

Dr. Ferdo Gestrin.

noten:

1. Prim. F. Gestrin, Trgovina slovenskega zaledja s primorskimi mesti od 13. do konca 16. stoletja, Ljubljana, 1965.
2. J. Zontar, Villach - Nurnberg und der Sudosten. Zur wirtschafts- und sozialgeschichte Villachs im 15. und 16. Jahrhundert, V Jahrbuch des Museums der Stadt Villach, 1. Jahrgang - Neues aus Alt-Villach, p.100.

3. Prim. M. Natalucci, Ancona attraverso i secoli II, 1960, p.127, E. Spadolini Il Commercio, le Arti e la Loggia de Mercanti in Ancona, 1904, p.37 e.v.
4. Prim. G. Vaccaj, Pesaro. Pagine di storia e di tipografia, 1909, p.103 e.v.; P.E. Vecchioni, La vita e gosti Illustrissimo Sig. Francesco Maria della Rovere di Frate Grata de Francia. V Bollettino della Società degli amici...II-IV, 1924-1926, p.31 e.v.; R. Marcucci, Francesco Maria della Rovere, Parte I (1490-1527), p.28 e.v.
5. F. Gestrin, a.w., p.43 e.v.
6. E. Spadolini, a.w., p.21 e.v.; idem Il libro della franchigia di Ancona (1471), in Atti e memorie della R. deputazione di storia patria per le Marche, vol.II, fasc.II, p.117 e.v.; idem La Loggia dei mercanti in Ancona, Portocivitanova 1904, p.14 e.v. en p.30 e.v.; C. Ciavarini, Statuti anconitani del mare, del terzenale e della dogana e patti con diverse nazioni, in Fonti per la storia delle Marche pubblicate dalla Deputazione marchigiana di storia patria. Statuti - secoli XIV-XV, vol.I, 1896. Archivio storico comunale - Ancona: Libro sull'ufficio del fondichiero e suoi pagamenti rinformati nel 1518, fol.8 e.v., fol.20 en 21.
7. Prim. V. Fabjancic, Zgodovina mestnih sodnikov in zupanov v Ljubljani, I (machineschrift in Stadsarchief Ljubljana), p.151; In het jaar 1510 voerde bijv. burger Peter Reicher 150 vrachten koe en 150 vrachten ijzerwaren uit naar Ancona en Pesaro. Archivio di Stato - Pesaro: notariaatsarchief van Milij Milioni uit 1527 (Repertorium instrumentarum et contractum de prestiti Anno 1527), fol.387-7' en 411-11', fol.15; notariaatsarchief van bernardino Faltori (1536-1539), fol.60-62; F. Gestrin, Arhivi v Markah. Zgodovinski casopis nummer 28 (1964), p.241.
8. Prim. Boek van de Veertigste Penning in Rijeka/Reka voor 1537, waarin Nikolaj Ferducci wordt genoemd (fol.11'-12) en Andrej Ferducci (fol.20'-21). Staatsarchief van Slovenie, vic-archief F 1/74.

F.WITTE

F. WITTE & PARTNER

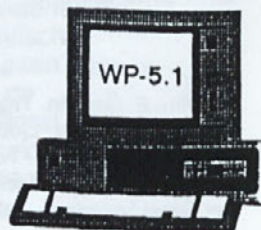
Levering en installatie van computers en netwerken.

Computerlessen, o.a.:

Apparatuur kennis, MS-Dos en

Wordperfect 5.1

F. WITTE & PARTNER
VAN AREMBERGELAAN 117
2274 BR VOORBURG
TEL: 070-3478026
FAX: 070 3854862

Dvanajsta Poletna sola slovenskega jezika v Ljubljani

Slovenscina je jezik za zaljubljenca, saj poleg ednine in množine pozna se dvojino. Če nisi zaljubljen v neko punco, če nisi zaljubljena v nekega fanta, potem si vsaj zaljubljen(a) v deželo Slovencev... Dvojina torej vedno velja. S to prijetno resnico so se seznanili tudi udeleženci (iz dvajsetih držav) letosnje Poletne sole slovenskega jezika, med katerimi je bila tudi članica Združenja prijateljev Slovenije, Marije Goricki z Nizozemske (provincije Zeeland). Spodaj objavljamo intervju slovenskega casopisa Dnevnik z Marije Gorickim.

Frank van Krevel

Intervju v Dnevniku z Marije Gorickim

Dnevnik: "S podelitvijo spriceval udeležencem Sole slovenskega jezika se je v organizaciji Centra za slovenscino kot drugi jezik v ponedeljek, 5. julija, začela mednarodna Poletna sola slovenskega jezika. Pod predsedniškim vodstvom prof. dr. Mirka Juraka so pripravili pester program, ki tokrat ne bo zajemal le tečajev jezika, marveč bodo udeleženci sole, ki jih je letos več kot sto, lahko navzoci tudi na posameznih strokovnih predavanjih in slovenske zgodovine, umetnostne zgodovine, književnosti, etnologije, kulinarike, lahko se bodo seznanili s političnim položajem Slovenije in bivši Jugoslaviji... organizatorji pa so pripravili tudi nekaj ekskurzij, krajsih potovanj, kulturnih in sportnih ter sploh najrazličnejših dogodkov, ki bodo soli, ki se bo končala 30. julija, pritisnili pečat sprosenosti in zabavnosti. Ne nazadnje gre samo za Poletno solo, katere namen ni zgolj spoznavanje jezika, večurno vsakodnevno piljenje slovnicih značilnosti, leksikalnih zakonitosti itd., marveč je njena funkcija tudi v medsebojnem druženju, spoznavanju. (...)

Marije Goricki: "Slovenscine sem se začela učiti iz dveh razlogov; prvič, oče je Slovenec in rada bi se naučila njegovega jezika, in drugič - več znas, več veljas. Nikoli ne ves, kaj se bo v življenju zgodilo. Slovenija je samostojna država, ki se odpira v svet, je dežela novih možnosti, se neraziskana, vzpostavljajo se nove vezi, odpirajo se možnosti poslovnega sodelovanja itd. Ker vem da se v tem trenutku ne bom kdove kako veliko naučila, bom sla po končanem tečaju se za mesec dni v maribor, kjer bom kot sobarica delala v Hotelu Slavija. Sicer pa jeseni začnem studirati ekonomijo na Univerzi v Mariboru."

(V naslednji LIPI uredništvo bo objavilo prispevek Marije Gorickega o njenih doživetjih v Ljubljani).

Slovenen in Nederland ().....rubriek.....*

Het gesproken en geschreven Sloveense woord speelden voor de Sloveense migranten in hun vreemde omgeving een beslissende rol bij het bewaren van de Sloveense identiteit. Als onderdeel van de culturele, politieke en religieuze activiteiten van Sloveense gemeenschappen in West-Europa, werden dan ook vele tijdschriften uitgegeven van uiteenlopende aard. Al deze publicaties hadden echter het gemeenschappelijke doel de gemeenschappen van de Slovenen in het buitenland te versterken en hun band met het moederland levend te houden.

Haast zonder uitzondering kan gesteld worden dat de Sloveense bladen, die uitkwamen voor de Tweede Wereldoorlog in West-Europa, grote moeilijkheden hadden met een regelmatige verschijning. De moeilijkheden bestonden vooral uit kleine of gestaag dalende aantallen lezers, waardoor men zich ging richten op niet alleen migranten in een land, zoals Nederland of Duitsland, maar op de Slovenen in heel West-Europa. Er zijn zelfs voorbeelden van abonnee-werving overzee. Zo spoorde het in Heerlen uitgegeven blad "Slovenska delavsko-kmecka republika" lezers aan om het blad "Delavski list" te lezen; dit blad verscheen in Argentinië. Toch zetten ook dergelijke maatregelen vaak geen zoden aan de dijk.

Voor de communistisch en socialistisch georiënteerd bladen speelden ook de legale of half-legale omstandigheden, waaronder deze moesten verschijnen, een rol.

De doorgaans uitgesproken politiek-ideologische of religieuze identiteit van de in West-Europa gepubliceerde bladen (katholiek, socialistisch, communistisch, Joegoslavisch) had het effect dat de lezerskring werd beperkt tot gelijkgezinden. In het onderstaande behandel ik het Sloveens blad "Rafael", dat in de dertiger jaren in Heerlen verscheen. In de volgende LIPA zal ik aandacht schenken aan het blad "Slovenska delavsko-kmecka republika", dat eveneens in de dertiger jaren in Heerlen uitkwam.

Rafael (1931-1935)

Met de uitgave van dit blad (1) werd begonnen door Sloveense migranten-zielzorgers, als hulpmiddel bij hun misionair, cultureel en sociaal werk onder de Sloveense migranten in West-Europa. Uit het meermalen wisselende onderschrift van "Rafael" blijkt dat het voor alle Joegoslavische migranten bedoeld was, aanvankelijk alleen voor de migranten in Nederland en België, vanaf het zevende nummer (1931) ook voor de migranten in Frankrijk en Duitsland, vanaf 1934 echter voor alle migranten in West-Europa. Met dit blad is de naam van de

geestelijke migrant Drago Oberzan nauw verbonden. De redactie benadrukte meer dan eens het niet-politieke en tegelijk het migranten-arbeiders karakter van "Rafael". Men engageerde zich echter sterk voor de versteviging van het geloof. "Het tijdschrift is vandaag het belangrijkste en meest doeltreffende middel voor de verbreiding en verdieping van het Evangelie... We vragen ons af, waarom wij katholieken, waarom katholieke Slovenen in het buitenland zo weinig geven om de katholieke pers (2). Deze gedachte is geschreven in het begin van 1934, toen het tijdschrift waarschijnlijk in moeilijkheden verkeerde, want nadat het blad de eerste jaren in Heerlen gedrukt werd, vond de productie vanaf 1934 plaats in de drukkerij H. Cirullus te Maribor. December 1931 had "Rafael" zo'n 1500 abonnees (3). Uit de overwegingen van Zakrajsek in het nieuwe blad over het samengaan met de uitgave "Izseljenski vestnik" tot het tijdschrift "Izseljenski vestnik - Rafael" (1935) weten we, dat "Rafael" gesteund werd door redactionele moeilijkheden en problemen met het drukken, die uiteindelijk leidden tot de fusie met "Izseljenski vestnik". Zakrajsek roept dan ook alle abonnees op het nieuwe blad trouw te blijven (4).

Dr. Marjan Drnovsek

noten:

* Het bovenstaande artikel is gebaseerd op het eerder verschenen artikel van M. Drnovsek "Izseljensko in drugo casopisje med Slovenci v zahodni Evropi do leta 1940" (in: Dve domovini/Two Homelands, 1992-2/3, Ljubljana, p.265-316); de inleiding is een vertaling en samenvatting van p.265-272, het deel over Rafael is rechtstreeks vertaald (p.287-288). [Vertaling door de redactie].

1. Naslov: Rafael - Podnaslov: Glasilo jugoslovanskih izseljencev v Holandiji in Belgiji (do 1931, 6), Glasilo jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji, Nemciji (od 1931, 7), Glasilo jugoslovanskih izseljencev v zapadni Evropi (od 1934, 2). Izdajatelj: Drago Oberzan (do 1931, 6), Slovenski izseljenski duhovniki (od 1931, 7). Ogovorni urednik: Drago Oberzan (do 1934, 1), Franc hrastelj (od 1934, 2). Urednik: Drago Oberzan. Tiskar: Limburgsch Dagblad, Heerlen (do 1934, 1), Tiskarna sv. Cirila, Maribor (od 1934, 2). Bewaard in Narodna in Univerzitetna Knjiznica in Ljubljana: jaargangen I tot en met IV: 1-12 (1931 tot en met 1934), jaargang V, nummer 1 (1935).

2. origineel citaat: "Casopis je danes najvaznejše in najucinkovitejše sredstvo razsirjanje in poglobljanje Evangelija... Vrpasajmo se, zakaj se katolicani, zakaj se katoliki Slovenci v tujini tako malo zmenimo za prespeh katoliskega tiska...", in: Rafael, jaargang IV, nummer 1, Heerlen, januari 1931 (Blagoslovljeni nase vere).

3. Rafael, jaargang I, nummer 12, Heerlen, december 1931 (Izjava resnici na ljubo).

5. Izseljenski vestnik - Rafael, jaargang V, nummer 2, Ljubljana, februari 1935 (Kazimir Zakrajsek: Izseljenski vestnik in Rafael en list).

***Reeds 30 jaar uw betrouwbare partner
in gemotoriseerde tweewielers...***

TOMOSNEDERLAND

TOMOS NEDERLAND TRADING COMPANY B.V.

Kweekweg 24, 8161 PG Epe – Postbus 172, 8160 AD Epe
Telefoon 05780-13155 – Fax 05780-16480

Ajax - Hajduk Split in Ljubljana

Ljubljana: "pittoreske hoofdstad van Slovenie" stond enige tijd geleden in het Eindhovens Dagblad te lezen. Het artikel had te maken met de voetbalwedstrijd Ajax - Hajduk. FC Hajduk is, zoals menig een weet, een club uit het Kroatische Split. De wedstrijd werd gespeeld in het kader van de competitie voor de Europa Cup. Normaliter worden deze wedstrijden gespeeld in de plaats van een van beide clubs. Nu was Split aan de beurt, maar wegens oorlogshandelingen kwam deze stad niet in aanmerking. Dan zou Zagreb, de Kroatische hoofdstad, de aangewezen plaats zijn geweest. Maar Zagreb werd niet veilig genoeg bevonden. Er moest naar een andere plaats worden uitgeweken. De tijd begon te dringen, omdat de wedstrijden volgens een vastgesteld rooster dienen te worden gespeeld. De verschillende uitwijkplaatsen passeerden de revue, waaronder Trieste, maar Ljubljana kwam als winnaar uit de bus. Er valt aan deze beslissing natuurlijk een diepere betekenis toe te kennen dan louter de "plaats" waar een voetbalwedstrijd gespeeld zou worden. Aan het Europese publiek werd namelijk duidelijk gemaakt dat Slovenie een veilig land is. De boodschap werd de ether ingeslingerd: naar Slovenie kan men gerust (met vakantie) gaan. Het werd tijd; Slovenie wordt door vele Nederlanders nog steeds gezien als een onderdeel van het "voormalig Joegoslavië" met alle voor Slovenie negatieve gevolgen van dien. Terwijl in Slovenie al meer dan twee jaar geen sprake meer is van welke oorlogshandeling dan ook. Voetbal heeft in het voordeel van Slovenie gespeeld.

Stanislav Blazic